

Köçe haýwanlary üçin iýmit / detektiw hekaýa

Category: Detektiw proza, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Köçe haýwanlary üçin iýmit / detektiw hekaýa KÖÇE HAÝWANLARY ÜÇİN İÝMIT

Siliwri taraplarda baý adamlaryň dynç alýan aňrybaş daçalygy bardy. Ol ýerde ýigrimi baş sany ýörite bag-bakjaly, aýratyn serhowuzly, iki gat binaly, baş otagly willalar bardy. Agaçlaryň boýy uly bolansoň, bir willanyň howlusyndan beýlekisini görüp bolanokdy. Hiç kimiň hiç kimi tanamaýan, käbir ýasaýjysynyň ýyllap ýaşap oturan, käbir willalaryňam hepdelik, aýlyk, bir möwsümlük kireýne berilýän bu daçalygy deňziň kenarynda ýerleşýärdi.

Dört aýal we üç sany erkek awtoulagdan yzly-yzyna düşdüler. Willanyň açary Kamiliň aýaly Minäniň elindedi. Ol öñden ýöräp gapyny açdy. Garawul sözünde durup, öýi syryp-süpüripdir. Gelenleriň hiç biri uly goş götermändi. Olaryň hemmesinde dört tigirçekli, samolýodyň bagažyna sygýan kiçijik çemodan bardy. Howa diýseň gowudy, şeýle-de bolsa hiç kim deňze girip suwa

düšeýin, seleňläp ýataýyn diýenokdy. Olar derhal aýdylany edip bu ýerden gitmek we dagy-duwara bu ýeri ýada salmazlyk isleýärdiler. Kamil, Nezih we Demir itleriň ullakan iýmit torbalaryny we et dograýan stanogyny awtoulagdan düşürip öye getirdi. Mine:

- Otaglara nädip ýerleşeris? – diýip sorady. Demir oña:
- Bar zatdan öň hammama gowy esewan etmeli. Nirde ýatanlygymyzyň näme tapawudy bar?! – diýip sorag bilen jogap berdi.

Willa girenlerinden soň olar bir-birleriniň yüzüne čiňnerildiler. Olaryň hemmesiniň yüzü örän ünjüli görünüärdi.

Ilki bolup söze Kamil başlady.

- Bir teklibim bar. Agşam gowy edip ussa saçagyny ýazalyň, iki bulguram raki iceliň howluda. Ertir ir bilen işe başlarys... Emine ýoldaşynyň sözünü kesdi.
- Ýok, bolmaz. Üns çekmejek bolmaly.

Töwerekträki goňşulardsn bizi soranlarynda "Bilemezok, ýuwaş adamlardy. Geldiler, öýde kän görmedik, deňizde bolaýmasalar. Soňam gitdiler, onsoňam ol öý her möwsüm bir dynç alyja kireýne berilýär, gelip-gidip durlar" diýsinler. Howluda içmäliň, göz bar-gulak bar. Yöne içmeli bolsa öýde içäýeliň. Zerrin hem ýoldaşyny tassyklady.

- Emine hak aýdýar. Eýwanda sessizje iýip-içeliň, iki bulgurjyk raki-de içäýmeli bor-da.

Kamil kän göwnemänligini bildirip:

- Dynç almagalı gelýän adamlar çišlik bişirýär, bizem bişirsek erbetmi näme, doganjygym? – diýse-de, ýoldaşlarynyň göwünsizdigini görüp, aýak diräp durmady.

Dört otagly willanyň otaglaryna ýerleşdiler. Gelenleriň syrtynyň aşağında tiken bar ýalydy. Çünkü olaryň etmeli işleri ýürek bulaýjydy.

Olar Stambuldan getiren işdäaçarlaryny stoluň üstünde goýdular. Rakilerini içdiler. Owallar durmuşlary çepbe çöwrülmäňkä azyndan aý bir gezek biriniň öýünde toplanyp iýip-içerlerdi. Süýji söhbetlerden doýup bolmazdy. Häzir bolsa olar ne gepleýärdiler, ne-de bir-birleriniň yüzüne seredýärdiler. Sessizje iýip-içip bolanlaryndan soň ýerli-ýerden saçagy ýygaşdyrdylar.

Willanyň içi ne arassa, ne hapady. Belli bir eýesi bolman, ýasaýjysy çalt-çaltdan çalşyp duransoň, kireýkeşleriň derdine ýarárlyk ýonekeý mebeller goýlupdyr.

Howa sowuk bolmasa-da, o diýen yssam däldi. Tomusyň gutarmagyna az wagt galypdy.

* * *

Iki willa aňyrda oturanlar täze kireýkeşleriň kimliginden habarlary ýokdy. Ýöne täze kireýkeşler welin, iki willa aňyrda oturanlaryň kimligini örän gowy bilyärdiler. Olaryň wezipesi şol salgyda ýasaýan iki sany ýaramaz adamy ýok etmekdi. Bu ýok etme şeýle bir köstsüz edilmelidi, hatda olaryň bedenleri-de tapylmaly däldi. Olara berilen tabşyryk şeýledi.

Näme etmelidigini meýilleşdirip durmagyň geregi ýokdy. Olaryň näme iş etmelidigi we nähili etmelidigi esgere tabşyrylyşy ýaly berk tabşyrylypdy. Telefondan gelýän ses:

- Örän aňsat bolar alada etmäň. Ýagdan gyl sogrulan ýaly bolar
- diýyärdi.

Ertesi irde öýüň hammamynyň her millimetritini galyň neýlonlar bilen örtüp çykdylar. Yz galдыrmajak bolup şeýtdiler. Diňe gözü açık suw geçirmeýän neýlon tulumlary kimleriň geýjegini has öňden kesgitläpdiler. Olary üç erkek geýmelidi. Banu:

- Hany, onda eşikleriňizi çykaryň, çuw-ýalaňaç bolup soň geýiň. Biz dolanyp gelenimizde äýnekleriňizi dakarsyňz – diýdi.

Emine bilen Nezihiň aýaly Zerrin awtoulagdan tigirçekli taburetkalary alyp geldiler. Dört aýal ilki daçalygyň içinde aýlandylar. Öñ fotosuratlar bilen iş salşansoň, öýüň ýerleşyän ýerini we deňiz bilen aralygyny gowy bilyärdiler. Soňra hemmeleriň deňize giden, öýüň orta ýaşly gyzynyňam deňze suwa düşmäge giden wagtynda iki willa aňyrdaky öýüň gapysyny kakdylar.

Gapyny ýetmişiň onlugyny tamamlap barýan, ýüzi asyk garry aýal açdy. Kempire güler yüz bilen salam beren Emine, Zerrin, Banu we Mine dagylar:

- Salam, biz siziň täze göçüp gelen goňşyňz, kofe içäýeli diýip geldik – diýdiler. Ýöne olar kempiriň ýüzüniň açylyp gidibermändigini gördüler. Şeýle boljagynam bilyärdiler.

Garry aýal:

- Häzir biz boş däl, ertir gelseňiz gowy bolardy – diýen

badyna, dört aýal içeri girip, ellerindäki pürküji serişdäni onuň yüzüne tutdular.

Ýörte gazyň täsirinden başy aýlanan Aýnur bilen Hikmete itleri huşundan giderýän sanjym etdiler. Ikisini-de tigirçekli taburetkalara oturdyp, adam görmänkä gelen willalaryna dolandylar. Bihuş bolup ýatan garryny ýokaryk, has öñræk neýlon bilen örtülen hammama çykardylar. Kempiri çykarmak aňsat bolanam bolsa, erkek adamy ýokary çykarmak kynyrak boldy. Mundan soňky bolan işler elhençlikler filmine tomaşa edeniňde-de bolmaýan aýylgançlygyň çygrynda bolup geçdi.

Dograýy stanoklaryň arassalanmagy we gaplardaky etleriň it-pišiklere berilýän iýmitlere garylyp köcedäki eýesiz haýwanlara berilmegi birnäçe güne çekdi. Bolsa-da ahyry dyndylar. İşlerini dynansoň, uludan bir dem aldylar. Tabşyryk doly ýerine ýetirilipdi.

* * *

Dört aýalyň kofe bahanasy bilen gapyny kakan günü deňizden dolanyp gelen Güлиз ene-atasynyň öýde ýoklugyna geň galdy. Olaryň biri hökman öýde bolardy, esasanam ejesi. Ol çagalygyndan bări kakasynyň öýden uzak wagtlayyn gitmelerine öwrenşipdi. Ýöne ejesi hemise diýen ýaly öýde bolardy. Ol diňe bir gezek uzak wagtlap hassahanada ýatmaly bolupdy, ejesine gan beripdi.

Güлиз öye gelensoň nahar-şor taýylady. Garaşa-garaşa uklap galdy. Ertesi öýde hiç kimiň ýoklugyna geň haýran galdy. İki günläp ejesindenem, kakasyndanam gara beren bolmady. Dünýä inen gününden bări bile bolan ejesiniň birdenkä ýanynda bolmazlygyna näme etjegini bilmedi. Kakasynyň bolmazlygam geňdi. Soňky ýyllarda olaryň ikisi-de mydama öýde oturardylar we gyzyna buýruk bererdiler.

- Güлиз, suw getir!
- Güлиз, öýi arassala!
- Güлиз, kir ýuw!
- Güлиз, eşikleri ütükle!
- Güлиз, çalt gel!
- Güлиз, dükana gidip-gel!
- Güлиз, kän eglenme!

- Güлиз, kän telewizora añnalma!
- Güлиз, kitap okap oturma, gel arkamy owkala!
- Güлиз, nirde sen, Hudaý tutmuş!
- Güлиз, ýatýan ýerime gel!
- Güлиз, göwüsleriňi aç!
- Güлиз, otagyma bar-da çykarynyp, maňa garaş!
- Güлиз, ýadadym senden!
- Güлиз, aýaklaryň aç!
- Güлиз, ýüzüňi asma!
- Güлиз, özüňi kakaňa bagş et!
- Güлиз, künti sen, jelep sen!
- Güлиз markete gidip-gel!

Soňra kyrk sekiz sagatlap bu sözleri ilkinji gezek eşitmän ýaşamak onuň üçin birtüýslidi, ýöne diýseň gowudy.

Nahar etmän, holodilnikde bar zatlardan iýip oňňut etdi. Ol ene-atasynyň nirä gidenlerini pikir etse-de, olaryň dolanyp gelmelerini asla islänokdy. Ol häzir ýeke başyna diýseň bagtlydy. "Indi hiç haçan gelmezlermikä?" diýip içinden pikir etdi. Şu pikiri etmegiň özi oňa bagtyýarlyk duýgusyny berýärdi.

Ejesiniň gapjygynadan pul alyp dükana gitdi. Satyjy onuň ýeke özüniň dükana gelmesine geň galyp durmady, sebäbi ol mydama ýeke gelerdi. Satyjynyň bir bilmedik zady, Güliziň ejesiniň gapjygynadan soraman pul alanlygydy. Ejesi Gülide pul berse, ýassygynyň aşagynda bukop saklaýan gapjygynadan bererdi we gapjygyn ýerini özünden başga hiç kim bilmeýändir öýderdi. Güлиз bilse-de bilmezlige salan bolýardy. Onuň ömri geplemän dymyp geçdi. "Ýogsa-da, olar nirä gitdilerkä? Belkäm meni taşlap gidendirler?" diýen soraglary öz-özüne bermekden ýadan Güлиз, ahyrynda polisiýa habar bermegi müwessa bildi we jaň edip:

- Ene-aram dereksiz ýitdiler, birnäçe gün bări öýde ýok – diýip habar berdi.

Aýşe ERBULAK. Detektiv proza